

Activitats per a recuperar

Hume

A continuació s'indiquen les activitats que heu de fer del fuls següents:

- S'han de fer totes les activitats del document

Els criteris d'avaluació d'aquestes activitats són els següents:

Heu de respondre a totes les qüestions que s'han indicat de manera amplia i raonada. Això vol dir que heu d'explicar àmpliament les respostes argumentant les idees i/o opinions que heu exposat. Cal fer palès que heu entès la pregunta i que justifiqueu la resposta amb arguments, raonaments i/o informacions que evidencien la comprensió del tema tractat a la qüestió. Les respostes ambigües i no raonades o no justificades seran considerades insuficients i per tant es penalitzaran.

Igual que en el projecte "Apunts" és tindrà en compte:

- Si es presenta el document amb les dades de l'alumne/a, projecte, professor, dates de lliurament, etc.
- Si es presenta amb redacció clara i polida, sense faltes d'ortografia i respectant els apartats i paràgrafs.
- Si es segueix les pautes indicades a les respostes.

Activitats HUME

1. Fes un quadre comparatiu de la filosofia racionalista i empirista. Destaca els punts en què difereixen ambdós corrents de pensament i també aquells en què poden coincidir.

2. Feu un resum del text següent i indiqueu les principals qüestions que s'hi plantegen:

«Quan veig una bola de billar que es mou en direcció a una altra, la meva ment és moguda de manera immediata per l'hàbit cap a l'efecte acostumat i anticipo la meva visió en concebre la segona bola en moviment. No hi ha res en aquests objectes, considerats en abstracte i independentment de l'experiència, que em porti a una conclusió semblant; i, fins i tot després d'haver tingut l'experiència de molts efectes d'aquest tipus repetits, no hi ha cap argument que m'indueixi a suposar que l'efecte estarà d'acord amb l'experiència passada.»

David Hume: Resum del Tractat de la naturalesa humana.

3. Explica la crítica de Hume al principi de causalitat:

1. Exposar les argumentacions que utilitza Hume per a analitzar la idea de connexió necessària (és a dir, exposar la crítica al principi de causalitat o relació causal).
2. Busca al diccionari el significat del concepte "causa". Després, repassa i explica com entenien Aristòtil i Descartes el concepte de causa i compara'l amb el de Hume: indica similituds i diferències entre els dos autors.
3. Per què Hume necessita 'discutir' la noció de causa? Quin objectiu té l'anàlisi d'aquest concepte?
4. Finalment, exposar les conclusions de Hume sobre la certesa dels coneixements obtinguts a partir de «la inducció».

4. Què opines de la crítica a la causalitat que féu Hume? Està ben fonamentada? Encara seria vàlida, avui? Quines conseqüències s'extreu d'aquest empirisme? Creus que és lícit considerar-la un conjunt de creences com a 'fruit del costum' i amb valor de probabilitat, però no de coneixement? Raona la resposta.

5. Hume considera que el llenguatge deixa de ser significatiu quan s'aparta de les condicions de l'experiència i no segueix «el principi de còpia». Això passa, per exemple, amb el llenguatge de la metafísica. Tria alguna proposició metafísica i fes-ne una crítica des del punt de vista de Hume. Per exemple la "Idea de Déu".

6. La memòria i la imaginació, segons David Hume, fan reaparèixer les impressions de la ment de manera diferent. Quina és aquesta diferència? Explica els principis d'associació de les idees en la imaginació. Exemplifica la teva explicació.

7. Expliqueu l'anàlisi que fa Hume de la relació de causalitat. Per què és tan important aquesta relació? A quines conseqüències va arribar Hume en aquest punt?

8. Quina diferència hi ha entre les proposicions que són relacions d'idees i les que són qüestions de fet, segons David Hume? Posa exemples de cada tipus de proposició.

9. Com justifica David Hume que no és possible demostrar racionalment l'existència de Déu? Creus que una filosofia empirista ha de negar la validesa de les proves sobre l'existència d'un ésser suprem? Locke, fundador de l'empirisme, escriu que és «evident per a mi que tenim un coneixement més cert de l'existència de Déu que de qualsevol altra cosa que els nostres sentits ens puguin descobrir de manera immediata». Aquesta creença de Locke és compatible amb la seva epistemologia empirista? Raoneu les respostes.

10. Poseu tres exemples de proposicions que són relacions d'idees i tres exemples més de proposicions que són qüestions de fet. Repasseu els conceptes de veritat formal i veritat fàctica estudiats a Filosofia de primer de batxillerat i relacioneu-los amb la classificació de Hume.

- 11 Explica breument en què consisteix el “problema de la inducció”. Quina repercussió històrica ha tingut aquesta observació de David Hume en la història de la filosofia i de la ciència?
12. Compareu el concepte de jo o ànima de Descartes amb el concepte de jo o identitat personal de Hume.
13. Definiu els termes següents: Percepcions, empirisme psicològic, empirisme epistemològic, lleis d'associació d'idees, relacions d'idees, qüestions de fet, inferència causal, connexió necessària, conjunció regular, hàbit, identitat personal i escepticisme.
14. Explica en què consisteix “l'emotivisme moral”. Quines raons creus que poden plantejar-se a favor d'aquesta teoria ètica? Què destacaries en contra?
15. A continuació tens un text de Hume sobre l'origen de les nostres idees pel que fa a allò que està bé i malament. Explica breument què diu, amb quina intenció, com estructura el discurs, a quines conclusions arriba i fes una valoració de l'actualitat o vigència de la teoria moral de Hume.

“Però és que hi pot haver alguna mena de dificultat a provar que la virtut i el vici no són qüestions de fet l'existència dels quals puguem inferir mitjançant la raó? Ja sigui el cas d'una acció reconegudament viciosa: l'assassinat intencionat, per exemple. Examineu-lo des de tots els punts de vista possibles, a veure si podeu trobar aquesta qüestió de fet o existència a la qual anomeneu vici. Des de qualsevol punt que ho mireu, l'única cosa que trobareu seran certes passions, motius, volicions i pensaments. No existeix cap altra qüestió de fet inclosa en aquesta acció. Mentre us dediqueu a considerar l'objecte, el vici se us escaparà completament. No el podreu descobrir mai fins al moment en què dirigiu la reflexió al vostre pit mateix i hi trobeu un sentiment de desaprovació que s'alça en vosaltres contra aquesta acció. Heus aquí una qüestió de fet: però és objecte del sentiment, no de la raó. D'aquesta manera, quan considereu una acció o un caràcter com a viciosos, no voleu dir res més que, a causa de la constitució de la vostra naturalesa, experimenteu una sensació o un sentiment de censura quan us contempleu. Conseqüentment, el vici i la virtut es poden comparar amb els sons, els colors, la calor i el fred, els quals, segons la filosofia moderna, no són qualitats en els objectes, sinó percepcions a la ment. I el mateix que en física, aquest descobriment en moral s'ha de considerar com un progrés important en les ciències especulatives, tot i que – igual que l'altre descobriment en física– tingui molt poca o cap influència a la pràctica. Res no pot ser més real o ens pot tocar de més a prop que els nostres propis sentiments de plaer i malestar, i si aquests sentiments són favorables a la virtut i desfavorables al vici, no cal exigir més a l'hora de regular la nostra conducta i el nostre comportament.”

(David Hume, Tractat de la naturalesa humana. (1739)

16. A continuació tens un text de Hume sobre el principi de connexió necessària (concepte de causa). Explica breument què diu, amb quina intenció, com estructura el discurs, a quines conclusions arriba i fes una valoració de l'actualitat o vigència de la teoria moral de Hume

“De manera que, com a conclusió de tot plegat, no sembla que hi hagi, arreu de la naturalesa, ni un sol cas de connexió que nosaltres puguem concebre. Tots els fets semblen del tot desconnectats i separats. Un fet en segueix un altre, però mai no podem observar cap vincle entre ells. Semblen fets conjunts, però mai connectats. I com que no podem tenir cap idea d'una cosa que no es fa mai present al nostre sentit extern ni al sentiment intern, sembla que la conclusió que s'imposa necessàriament és que no tenim cap idea de connexió o poder i que aquests termes no signifiquen absolutament res, quan els fem servir en els raonaments filosòfics o en la vida diària.”

David HUME, Investigació sobre l'enteniment humà, secció VII. (1739)